

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 436/2025-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] zastúpených Advokátska kancelária POTOMA & Co., s. r. o., Račianska 153, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/43/2018 (pôvodne pod sp. zn. 8C/43/2018) takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/43/2018 (pôvodne pod sp. zn. 8C/43/2018) **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje** v konaní sp. zn. B2-8C/43/2018 (pôvodne sp. zn. 8C/43/2018) konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom [REDACTED] a [REDACTED] **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur** spoločne a nerozdielne a sťažovateľke [REDACTED] **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. januára 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhujú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal spoločne a nerozdielne sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] finančné zadost'učinenie 2 000 eur a sťažovateľke [REDAKOVANÉ] 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením sp. zn. IV. ÚS 436/2025 z 26. augusta 2025.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že sťažovatelia podali 1. júla 2018 na Okresnom súde Bratislava II žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Konanie o žalobe je po účinnosti novej súdnej mapy od 1. júna 2023 vedené na mestskom súde. Po vykonaní prvotných procesných úkonov podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) od decembra 2018 do novembra 2019 a zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením z 23. júla 2018 (§ 328 ods. 2 CSP) bolo prvé pojednávanie nariadené na 4. február 2020, ktoré sa neuskutočnilo pre bombovú hrozbu a bolo odročené na 13. február 2020 a následne na 31. marec 2020. Tento termín bol však zrušený z dôvodu prevencie rizika spojeného so vznikom a šírením prenosného ochorenia COVID-19. Od prvého pojednávania sa ďalšie pojednávanie vo veci uskutočnilo o takmer tri roky, 12. januára 2023 a následne 26. januára 2023, ktoré bolo odročené na 23. marec 2023, keď sa sporové strany pokúšali mimosúdne dohodnúť. Dňa 23. februára 2023 žalovaní oznámili, že k dohode zatiaľ nedošlo. Ďalšie pojednávania sa konali 16. mája 2023 a 25. júla 2023, na ktorom boli prednesené záverečné návrhy strán a bolo ukončené dokazovanie. Na pojednávaní konanom 25. augusta 2023, ktoré bolo nariadené na účel vynesenia rozsudku, súd zrušil uznesenie o skončení dokazovania a odročil pojednávanie na účel výsluchu svedka na 19. september 2023. Keďže svedok sa na pojednávanie nedostavil a súd mal úkon výsluchu zrealizovať prostredníctvom dožiadania v Maďarsku, odročil pojednávanie na 23. november 2023, ktoré bolo zrušené. Od tejto doby je súd podľa tvrdenia sťažovateľov nečinný, a to aj napriek nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 71/2023-41 zo 16. marca 2023, právoplatnému 29. marca 2023 (ďalej len „skorší nález ústavného súdu“), ktorým bolo na základe predošlej ústavnej sťažnosti sťažovateľov vyslovené porušenie ich práva na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zároveň predmetným nálezom prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľom finančné zadost'učinenie spolu 3 000 eur a trovy konania.

4. Sťažovatelia v aktuálne podanej ústavnej sťažnosti zároveň oboznamujú, že v máji 2024 došlo v ich veci k zmene zákonného sudcu a od zrušeného termínu pojednávania súd nevykonal žiaden úkon, nezrealizoval dožiadanie výsluchu svedka v zahraničí, nenariadil ďalšie pojednávanie a vo veci nerozhodol. Dňa 10. septembra 2024 preto podali mestskému súdu urgenciu a žiadali,

aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Dňa 27. novembra 2024 podali predsedníčke mestského súdu sťažnosť na postup súdu v napadnutom konaní, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná. Napriek tomu je súd podľa tvrdenia sťažovateľov naďalej nečinný, aj keď napadnuté konanie trvá v čase podania ústavnej sťažnosti už šesť a pol roka.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Podstatou argumentácie sťažovateľov je tvrdenie, že mestský súd aj napriek skoršiemu nálezu ústavného súdu, ktorý konštatoval prietahy v konaní a zaviazal mestský súd vo veci konať bez zbytočných prietahov, je naďalej pasívny, prípadne koná neefektívne. Zároveň poukazujú na urgenciu z 10. septembra 2024 a sťažnosť predsedníčke súdu z 27. novembra 2024, ktorá ju vyhodnotila ako dôvodnú, ktoré rovnako nepriniesli želaný efekt.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení z 12. septembra 2025 uviedol, že 16. mája 2023 nariadil pojednávanie, ktoré následne odročil na 25. júl 2023, keď sa aj konalo, no bolo odročené na 25. august 2023, keď sa konalo, a bolo odročené na 19. september 2023, keď bolo odročené (z dôvodu nedostavenia sa svedka) na 23. november 2023 s tým, že v medziobdobí sa zrealizuje prostredníctvom dožiadania výsluch svedka v Maďarskej republike. Keďže sa nepodarilo zrealizovať dožiadanie výsluchu svedka v Maďarskej republike, bolo pojednávanie 23. novembra 2023 zrušené. Dňa 9. mája 2024 bol spis pridelený sudcovi JUDr. Martinovi Kopšovi. Dňa 4. júna 2025 bol súd v Maďarskej republike dožiadany (potvrdenie o prijatí žiadosti prišlo mestskému súdu 17. júla 2025) o vykonanie dôkazu.

7. Predsedníčka mestského súdu konštatuje, že mestský súd bol nečinný v období od 22. novembra 2023 do 27. augusta 2024 a nekonal vo veci plynule, čím spôsobil zbytočné prietahy. Z časti to ovplyvnili aj objektívne dôvody – zmena zákonného sudcu.

IV.

Replika sťažovateľov

8. Sťažovatelia vo svojej replike z 13. októbra 2025 uviedli, že v plnom rozsahu trvajú na podanej ústavnej sťažnosti.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom mestského súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata argumentácie sťažovateľov v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania jeho celkovej doterajšej dĺžky, pričom poukazuje najmä na neefektívnu činnosť, prípadne nečinnosť mestského súdu.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do namietaného práva sťažovateľov na konanie bez zbytočných priet'ahov, či vznik priet'ahov bol spôsobený primárne postupom mestského súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľov, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitnosť veci, ústavný súd uvádza, že napadnuté konanie o neplatnosť dobrovoľnej dražby netvorí žiadnu neštandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov bez ohľadu na ich nižšiu početnosť.

15. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľov, ústavný súd konštatuje, že na ťarchu sťažovateľov v zásade nie je možné pričítať žiadne konanie spôsobujúce priet'ahy, pričom sa pokúšali mestský súd opakovane stimulovať, a to najprv urgenciou z 10. septembra 2024 a neskôr sťažnosťou predsedníčke súdu z 27. novembra 2024 (čiastočne úspešnou).

16. Tretím hodnotiacim kritériom je napadnutý postup mestského súdu. K tomu je potrebné uviesť, že v ňom ústavný súd identifikoval približne 2-ročnú ničím neodôvodnenú nečinnosť, prípadne neefektívnu činnosť. K veci je možné tiež dodať, že z chronológie postupu mestského súdu vyplýva, že po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu (29. marca 2023) konštatujúceho priet'ahy v konaní bolo 16. mája 2023 nariadené pojednávanie (neskôr odročené, prípadne zrušené, ako všetky nasledujúce). Ďalším relevantným úkonom je až dožiadanie Maďarskej republiky o vykonanie úkonu zo 4. júna 2025. Časové obdobie medzi týmito dvomi úkonmi možno vyhodnotiť ako neefektívnu činnosť, prípadne nečinnosť. Banálne procesné úkony typu priznávania odmeny za preklad a pod. nemožno považovať za úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej.

17. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v rozsahu približne 2 rokov. Po zhodnotení všetkých okolností musí skonštatovať, že priet'ahy sú jedine dôsledkom napadnutého postupu mestského súdu, ktorý nedokázal svoju činnosť organizovať spôsobom, ktorým by v čo najskoršom (resp. v primeranom) čase došlo k rozhodnutiu vo veci samej, teda bol vo veci nečinný, resp. konal neúčelne a neefektívne. Túto skutočnosť zároveň nerozporuje vo svojom vyjadrení ani mestský súd.

Ústavný súd na tomto mieste dodáva, že s poukazom na skorší nález ústavného súdu konštatujúci prietahy v konaní a prikazujúci mestskému súdu vo veci konať je možné postup mestského súdu z ústavnoprávneho hľadiska označiť za celkom zjavne neprimeraný a neakceptovateľný.

18. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Rovnako za akceptovateľný dôvod spôsobujúci prietahy v napadnutom konaní nemožno považovať ani zmenu v osobe zákonného sudcu.

19. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú (bod 2 výroku nálezu).

21. V zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľov o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sťažovatelia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] požadovali spoločne a nerozdielne vo výške 2 000 eur a sťažovateľka [REDAKOVANÉ] vo výške 1 000 eur. Vzhľadom na dĺžku nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti mestského súdu, a to aj po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu konštatujúceho prietahy v napadnutom konaní a prikazujúceho mestskému súdu konať, to ústavný súd považuje za primerané.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal najmä na konštatovanie 2-ročnej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti mestského súdu v danej veci a tiež na závery skoršieho nálezu ústavného súdu. Tiež prihliadol na to, že s'ťažovatelia sa nepričinili o vznik priet'ahov. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia v sume 2 000 eur spoločne a nerozdielne pre [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako aj v sume 1 000 eur pre [REDAKOVANÉ] (bod 3 výroku nálezu).

VII. Trov

24. Ústavný súd priznal s'ťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. S'ťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej s'ťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 949,17 eur vrátane DPH.

26. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov s'ťažovateľov zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca s'ťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnemu zástupcovi s'ťažovateľov vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných od 1. januára 2025 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu